

Bijzondere leerstoel Dirk Monshouwer Stichting, Jaarverslag 2019

1. Algemeen

Naam leerstoel	:	Dirk Monshouwer leerstoel
Leeropdracht	:	Bijbelse Theologie
Leerstoelhouder	:	prof. dr. J. (Joep) Dubbink
Gevestigd door	:	Dirk Monshouwer Stichting
Gefinancierd door	:	idem
Gestart per	:	1 september 2003
Verlengd per	:	1 september 2008, 1 september 2018
Aflopend per	:	1 september 2023
Curatorium	:	prof. dr. M. Kalsky, prof. dr. W.T. van Peursen, ds. G. H. Westra (vz.)
Verslag opgesteld door	:	J. Dubbink

2. Terugblik

In het verslagjaar is relatief veel gebeurd. Er werd zowel in de bachelor- als in de masterfase onderwijs gegeven, een aantal vak- en wetenschappelijke publicaties verscheen (zie bijlage), deels in 2019 gepubliceerd, deels nog in druk. Het lukte zelfs, een eerste artikel te publiceren binnen het onderzoeksproject 'Wie hoort erbij?' dat lang is blijven liggen.

3. Vooruitblik

Twee zaken vragen het komende jaar vooral de aandacht van de leerstoelhouder:

- Het schrijven van een publicatie in (bescheiden) boekvorm over het werk van prof. dr. K.A. Deurloo, in 2019 overleden, inspirator van de huidige leerstoelhouder en diens voorganger op deze leerstoel. Werktitel: *De tekst mag het zeggen*.
- Het voorbereiden van een nieuw mastercollege, 'Contextual Interpretations: Cases from the Hebrew Bible', dat onderdeel wordt van de onlangs goedgekeurde specialisatie Contextuele Bijbelinterpretatie.

Daarnaast gaan lopende zaken (begeleiding studenten en promovendi, vaste momenten van valorisatie) gewoon door.

4. Publicaties, papers, gastcolleges, lezingen en interviews

Zie bijlage

5. Begeleiding promovendi

Lopende promotietrajecten

1. Samen met dr. Caroline Wickens / dr. Dave Allen (beiden werkzaam aan *The Queen's Foundation for Ecumenical Theology* te Birmingham, waarmee de VU een samenwerkingsverband heeft), over 'post-war' lezing van Jozua 5 (Jericho) in Sri Lanka; sterk wisselende voortgang.
2. Samen met prof. dr. Peter-Ben Smit, over de Bijbelse theologie van Willem Barnard. Verloopt langzaam wegens lichamelijke handicap van de promovenda.
3. Een promovendus werkt onder begeleiding van prof. dr. Wido van Peursen aan een proefschrift over Numeri. De studie vordert, en nadert de fase waarin na de computeranalyse de exegetische en theologische vragen aan bod komen. In die fase zal ondergetekende erbij betrokken worden.
4. Samen met prof. dr. Nicola Slee / prof. dr. Gerrit Singgih (Indonesië), een proefschrift over een eco-feministische lezing van Hosea 1-4, contextueel toegepast op Indonesië. De promovenda werkt er met enthousiasme aan, het proposal is op 3 juni 2019 goedgekeurd. Momenteel is zij terug in Indonesië voor het veldwerk met leesgroepen. Voltooiing van het proefschrift eind 2022 lijkt haalbaar.
5. Een PhD-student uit Myanmar wil aan de slag met Exodus 1 en etnische discriminatie, gelezen tegen de achtergrond van zijn eigen positie als behorend tot een etnische minderheid (de Kachin) in Myanmar. Hij is toegelaten tot het PhD-traject en komt dit voorjaar naar Nederland voor een eerste fase van onderwijs en het maken van een opzet.

Voorziene promotie

- Gevraagd als tweede promotor bij een PThU-promotie over genealogieën in OT en NT, met bijzondere aandacht voor de rol van vrouwen daarin. Eerste promotor is prof. dr. Klaas Spronk. De studie bevindt zich in het eindstadium, promotie in de loop van 2020 is te verwachten.

Leescommissie / oppositie

- Gerard van Zanden, *Bij het begin beginnen. Het Bijbels-theologisch project van Frans Breukelman*. (PThU). Promotoren prof. dr. Rinse Reeling Brouwer en prof. dr. Klaas Spronk. Verdediging / oppositie 12 juni 2019.

6. Onderwijs

- Research Skills, tutor (januari 2019).
- Bachelorcollege Exegese Oude Testament (EXOT_JB, april-mei 2019), samen met prof. dr.

Wido van Peursen.

- Mastercollege 'Biblical Interpretation in Context' (G_RMBS04, okt.-dec. 2019), samen met prof. dr. Peter-Ben Smit.
- Begeleiding van twee bachelor-scripties, een afgerond, een uitgesteld vanwege gezondheid van de student.
- Begeleiding van een student uit Zuid-Afrika die in het kader van het 'Bridging Gaps' programma drie maanden in Nederland verbleef.

Geven van bachelor-onderwijs, lange tijd niet gedaan, was een grote vreugde maar ook een forse uitdaging. Het huidige onderwijs is sterk gestructureerd en in hapklare brokken verdeeld, wat resulteert in een groot aantal opdrachten die wekelijks moeten worden gecorrigeerd. Dat gecombineerd met het forse studentenaantal van 22 maakt dat het college veel tijd vraagt van de docent. Dat wordt meer dan goedge maakt door de resultaten, waaruit blijkt wat in zes weken aan exegetische te leren valt.

7. Overige academische activiteiten VU

Deelname aan de bijeenkomsten van het CCBI (Centrum voor Contextuele Bijbel Interpretatie) van VU en PThU.

8. Bestuur- en organisatie

Geen, afgezien van, waar mogelijk, deelname aan stafvergaderingen en hooglerarenberaad.

9. Overige punten van belang

Het is opnieuw heel plezierig, voor tal van activiteiten binnen en buiten de faculteit gevraagd te worden, zowel in het kader van wetenschappelijk werk (onderwijs, (co)promotor, schrijfwerk) als voor valorisatie. Over de druk die dat op een bijzonder hoogleraar met een 0,2 fte aanstelling legt, zal ik deze keer niet uitweiden, daarvoor heb ik te veel plezier in het werk. Het geven van onderwijs in de bachelorfase was ondanks de genoemde tijdsinvestering een vreugde.

Vakmatig interessant is vooral de verlegging van de aandacht binnen de bijbelwetenschap naar 'contextuele' uitleg. Dat hoeft geen tegenstelling te betekenen met het adagium van deze leerstoel, dat 'de tekst [het] mag het zeggen' (K.A. Deurloo). Immers ook deze 'Amsterdamse' leeswijze waarbij de tekst het mag zeggen, heeft zich altijd gericht op het verstaanbaar maken van de bijbelse teksten voor betrokken lezers. Daarvoor blijft deze leerstoel instaan.

Februari 2020,

J. Dubbink.

Bijlage Jaarverslag 2019 Dirk Monshouwer Leerstoel

Publicaties

- 'Opgestaan. Overpeinzingen bij 1 Korintiërs 15', *Kerk en Theologie* 70/2 (2019), 96-98.
- Boekbespreking: Meindert Dijkstra, *Palestina en Israël. Een verzwegen geschiedenis*, Boekencentrum, Utrecht 2018, in *Kerk en Theologie* 70/2 (2019), 193-195.
- Boekbespreking: Frans Willem Verbaas, *Mensen van licht en steen*, Uitgeverij Mozaïek, Utrecht 2018, in *Kerk en Theologie* 70 (2019), 202-203.
- 'In memoriam prof. dr. K.A. Deurloo', voor de website van de Faculteit Religie en Theologie van de VU.
- 'Karel Deurloo (1936-2019), hartstochtelijk bijbellezer', in *Kerk en Theologie* 70/3 (2019), 290-291.
- 'Vissen in de beek – herkomst en doel van het visioen over de tempelbeek (Ez. 47:1-12)' in: Meins G.S. Coetsier, Marja Clement & Jurjen Wiersma (red.), *Geen moment verloren. Opstellen over de Hebreeuwse Bijbel, ETTY HILLESUM EN HET JODENDOM. Liber amicorum voor dr. Klaas A.D. Smelik bij zijn afscheid als professor Hebreeuws en Joodse Studies aan de Universiteit Gent, Oud-Turnhout/'s-Hertogenbosch* (Gompel & Svacina), 2019, 62-75.
- Bespreking van: Sidney Greidanus, *From Chaos to Cosmos : Creation tot New Creation* (Short Studies in Biblical Theology). Wheaton (Ill.), Crossway, 2018, in *Kerk en Theologie* 70/4 (2019), 375-376.
- Bespreking van: Bert Dicou, Claartje Kruijff en Joost Röselaers (red.), *Ons leven vieren. Remonstranten en anderen over liturgie, met een ruime keus aan teksten en rituelen uit de praktijk*. Utrecht (KokBoekencentrum), 2019, in *Kerk en Theologie* 70/4 (2019), 391-392.
- Review of: Darren Sarisky, *Reading the Bible Theologically*. Cambridge (Cambridge University Press), 2019, in: *Journal of Reformed Theology* 13 (2019), 329-331.

Een viertal artikelen werd voltooid in 2019 maar is of wordt in 2020 gepubliceerd

Lezingen en diversen

- 'Mozes als leider met vallen en opstaan in de Bijbel en in de rabbijnse literatuur', samen met dr. Lieve Teugels; Hydepark, Doorn, 21-22 jan. 2019 (invallen voor uitgevallen docent); deel van 2 erts van de PAO-cursus voor PKN-predikanten *Leider tegen wil en dank* van de PThU.
- 'Prophetie, Eschatologie und Apokalyptik. Übergänge und Unterschiede am Beispiel Sacharjas' – Lezing voor *Colloquium Biblicum*, Evangelische Theologische Faculteit, Kareluniversiteit, Praag, 25 april 2019.
- 'Karel Deurloo en de exegese van Genesis 2:7', voor de Societas Hebraïca Amstelodamensis, 20 juni 2019.

- Hattemse Exegesedagen, thema 'Exodus' (nascholingsmodule PKN, 2½ erts), Hattem, 4-6 nov. 2019.
- 'Miskotte en het nihilisme – Als de goden zwijgen'. Leerhuisavond voor de Olterterper Kring, Beetsterzwaag, 16 december 2019.